

II. B. Luftvernet på marken.

ad
Luftvernansettelsen

Dette besørgeres av det militære (luftvernartilleriet) og det civile luftvern.

Luftvernartilleriet er et viktig ledd i det samlede luftvern og må arbeide intimt sammen med flystridskreftene. Herunder søker det å ødelegge fiendtlige fly - eller hindre dem i å løse sin oppgave.

Det dekker egne flystridskrefters operasjon og kan legge til rette deres arbeide.

Det holder varig opsyn med himmelrummet alle å skaffe opplysninger om fiendtlige flystridsaktivitet. Opplysningene sendes straks til kommandanter (militære, civile) som skal nytte dem. ts

På denne måte verner det aktivt områder som kan bli utsatt for flyangrep.

Det civile luftvern forebygger virkningen av bombeangrep og råder bot på den opståtte skade.

Virkning.

Luftvernartilleriet kan opnå materiell virkning ved enten å skyte ned fiendens fly eller gjøre dem ukampdyktige. Eller det kan øve sådan negativ virkning at flyverne gir opp sitt arbeide.

For å unngå den materielle virkning blir fiendtlige fly tvunget opp i større høide, hvilket i høy grad vanskeliggjør deres arbeide.

Ved sitt underrettingsarbeide, og ved å spjatte (ildvirkning) fiendens flyformasjoner, tilrettelegger luftvernartilleriet egne flystridskrefters arbeide.

Passive midler (ballongsperringer, mørklegemidler m.v.) kan bevirke materiell skade og bidra til økt sikkerhet.

de fiendtlige flystridskrefter ikke finner sine angrepsobjekter.

Det civile luftverns tiltak gir samfunnsorganismen høve til forholdsvis normal funksjon under krig.

Opgaver

Luftvernartilleriets oppgaver er:

- a) Aktivt vern
- b) Opsyn med himmelrummet og varsling
- c) Særopdrag

De to første er luftvernartilleriets prinsipale oppgaver.

ad. a. Aktivt vern.

Dette omfatter vern mot luftangrep på landets stridskrefter og civile befolkning.

Opgaven er:

- 1) Tvinge fiendens fly lengst mulig bak hans front.
 - 2) Jage fiendtlig fly som er kommet over våre linjer (særlig jagere som vil angripe våre artillerifly og speiderfly eller angriper bombefly som vender tilbake etter endt arbeid)
 - 3) Verne mot bombeangrep på viktige, sårbare objekter like bak fronten og utenfor krigsskueplassen (sammendragings- og mobiliseringsplasser, depoter, militære fabrikker, kommunikasjoner, kultur- og industricentre, byer og havner).
- Verne mot landsetting av fiendtlige styrker fra fly
- 4) Hindre fiendens luftopklaring.
 - 5) Verne egen luftopservasjon og opklaring.
 - 6) Være teknisk råd for militære og civile myndigheter angående vernemidler mot luftbombens virkning.

ad. b. Opsyn med himmelrummet og varsling.

Dag som natt holder luftvernartilleriet varig

utvik (lytting) i himmelrummet for å opdage fiendtlige flyforetakender.

Flyene skal identifiseres og flyvningens beskaffenhet bestemmes for om mulig å utlede hensikten med foretakendet.

De opplysninger luftvernartilleriet således får tak i blir straks sendt til alle de organer som skal nytte dem.

Efter sin spesielle natur kan disse opplysninger klassifiseres således:

- 1) Allarmmeldinger som skal utløse vellykket motaksjon av det militære- og civile luftvern.
- 2) Oplysningsmeldinger som oppgir til militære chefer de fiendtlige flystridskrefters art, størrelse og taktikk.
- 3) Oplysninger til egne fly ved signaler i den hensikt å supplere flyvernes observasjon, eller å rettlede ham om natten.

ad.c. Særopdrag.

Ved siden av sine prinsipale oppgaver kan luftvernartilleriet få særopdrag, f.eks beskytte fiendens observasjonsballonger og kampvogner.

Det civile luftverns oppgaver er:

- 1) sørge for lovgivning angående civilt luftvern, dets organisasjon og landsplan.
- 2) Propaganda og opplysning blandt befolkningen.
- 3) Overvåke og kontrollere luftvernarbeidene.
- 4) Utdannelse av de ledende og hjelpende organer for bygnings-, sundhets og trafikvesen. Likedan for teknisk nødhjelp, sanitetskolonner, brannvesen, jernbane, post, skoler og private forbund.

3. Virkemidler og deres egenskaper.

Luftvernet på marken nytter aktive og passive midler.

Aktive midler :

- a. Luftvernkanoner.
- b. Luftvernmaskinkanoner.
- c. Mitraljøser.
- d. Lytteapparater.
- e. Lyskastere.
- f. Ballongsperring.

Passive midler:

- a. Luftvarsling.
- b. Mørklegging og lysblending.
- c. Kamouflasje og skinnanlegg.
- d. Bombesikre og gassikre tilholdssteder.
- e. Individuelle beskyttelses midler.

Det militære luftvern nytter både de aktive og passive midler, det civile luftvern nytter de fleste av de passive. Forverig består det et fellesskap i bruken av luftvarslingen og mørkleggingen.

ad. Aktive midler.

Flyenes angrepstaktikk og tekniske egenskaper (fart og stor bevegelighet) er bestemmende for luftvernartilleriets grunnprinsipper.

Skytset representerer slagkraften mens lyskastere, lytteapparater m.v. er hjelpemidler som betinget utnyttelse til enhver tid.

Vi regner idag skytsets virkningsmuligheter således:

Kanoner i høideskiktene fra ca. 1500 m - 10.000	
Maskinkanoner	" " 500 " - 3500
Mitraljøser	" " " " "

a) Luftvernkanoner.

En skjelner mellom to typer:

Den mobile

" stasjonsre.

Den mobile type regnes å være i overvekt da den egner sig til vern både av felthærens avdelinger og stasjonsre objekter. (byer, fabrikker, kommunikasjoner m.v.).

Den stasjonsre type egner sig utelukkende til vern av faste objekter av større utstrekning.

Mobile typer:

Det brukes nu bare motoriserte luftvernkanoner da kravet til marsjfart utelukker hestetrekk.

Kanonen skyter enten direkte fra transportunderlaget og må da avstages; eller underlaget blir tatt bort når kanonen skal i ildstilling.

Den første types (bilkanoner) mindreverdige ballistiske effekt, motorlavettens tyngde, høie pris og dårlige fremkommelighet gjør at denne kategori er sjeldent forekommende.

Moderne luftvernkanoner er derfor nesten som regel konstruert med krysslavett. I kjørestilling hviler kanonen på en boggie (unntagelsesvis 2).

Ildberedskapet fra kjørestilling er ca. 2 - 4 min. alt efter lønndt.

Marsjfarten på vei ligger mellom 20 - 60 km/time, alt efter veiens beskaffenhet.

Mansvreevne av kanon med trekkbil er begrenset mens kanonen på boggie kan trekkes i stilling også i ulende.

Hovedkaliberet er 7,5 cm. Mobile 10,5 cm luftvernkanoner forekommer, men tilhører i almindelig-

het luftvern av faste objekter.

Stasjonære type:

Den type er montert på støpte fundamenter.

Hovedkalibret er 10,5 cm unntagelsesvis
12 cm.

Stasjonære luftvernkanoner kan være flyttbare. Nødvendig tid for montering og klargjøring er ca. 10 - 24 timer. Støping av fundamenter tar 8 - 10 dager, alt etter årstiden. Nødvendig tid for demontering er ca. 6 timer.

Denne materielle egner seg godt for vern av stasjonære objekter av større utstrekning.

Utviklingen synes å tyde på at en vil gå over til mobile 10,5 cm luftvernkanoner også til vern av faste objekter (blandt annet av økonomiske grunner).

Kaliber

Stort sett forekommer 2 kaliber, nemlig:
7,5 cm og 10,5 cm.

Luftvernkanoner av 7,5 cm er særlig egnet for det mobile luftvernartilleri på grunn av sin relativt lave vekt og store manøvrevevne.

Også for stasjonært vern er den godt egnet da den noe mindre virkning av det enkelte skudd opveies av den store ildtakt. Den synes derfor å utgjøre luftvernartilleriets standard kanon.

Luftvernkanoner av 10,5 cm kaliber (stasjonære, Mobile) har fordelene av større rekkevidde og projektillets kortere flyvetid på samme avstand (større presisjon).

Følgende tabell viser egenskapene hos moderne